

Dokument nr. 8:75

(2003-2004)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene Sylvia Brustad og Olav Akselsen

Forslag fra stortingsrepresentantene Sylvia Brustad og Olav Akselsen om å sikre utvikling og vekst i de regionale kraftselskapene gjennom å gi muligheter for tilgang på økt offentlig egenkapital

Til Stortinget

BAKGRUNN

Innen den norske kraftforsyningen finner vi i dag en rekke selskaper. Noen selskaper har i all hovedsak bare produksjon. Blant disse er Statkraft den største, med en kraftproduksjon på om lag 33 TWh. Dernest finnes det flere store regionale selskaper som har både produksjon, distribusjon og salg av kraft, såkalt vertikalt integrerte kraftselskaper. Samlet har disse en produksjon på om lag 43 TWh og nær 1,7 millioner kunder. Utover disse finnes det en lang rekke mellomstore og små lokale aktører som har en samlet kraftproduksjon på om lag 10,5 TWh og om lag 750 000 kunder.

Felles for de aller fleste selskapene er at de er offentlig eid. Enten av staten gjennom direkte eierskap i Statkraft eller indirekte eierskap gjennom Statkraft, og av kommuner og fylkeskommuner. I løpet av de siste 10 årene har det vært en betydelig omstrukturering innen kraftforsyningen. Lokale selskaper innen regioner har fusjonert, og større selskaper har kjøpt mindre selskaper som har vært for salg. Det har også vært endringer i eiersammensetningen underveis, og Statkraft har gått inn som en betydelig eier i noen selskaper.

Utviklingen har ført til at vi i dag har flere store regionale kraftselskaper som driver mer effektivt, som har større evne til fleksibel markedstilpasning og som også har foretatt investeringer innen fjernvarme, bredbånd, toveiskommunikasjon og gass. Selskapene

utgjør også en viktig del av næringslivet i sine regioner. Samlet sysselsetter de 13 største regionale selskapene om lag 9 000 personer og har en omsetning på om lag 26 mrd. kroner.

I flere regioner er kraftselskapet den største, eller blant de største bedriftene sett i forhold til verdi, omsetning og antall ansatte. De regionale kraftselskapene har derfor spilt en viktig rolle i den regionale utviklingen. Og deres posisjon og styrke vil være av avgjørende betydning for den fremtidige utviklingen av regionene. Men da må selskapene fremstå som komplette energiselskaper og ha en konkurransekraft på linje med internasjonale selskaper.

Det ligger et betydelig potensial i å legge forholdene til rette for en videre vekst for disse selskapene. Dette kan best gjøres ved at vi sikrer at selskapene forblir i norsk offentlig eie, samtidig som de gis anledning til naturlig omstrukturering. Dersom selskapene gis mulighet til det, kan de gjennomføre en kontinuerlig og lønnsom restrukturering av energibransjen, og en effektiv og rask regional reorganisering av de selskapene som integreres. Selskapene vil også være en sterk pådriver til regional utvikling gjennom kompetanseoppbygging, innovasjon og teknologiutvikling. Men videreutvikling krever et aktivt og tilgjengelig finansmarked, og tilgang til økt egenkapital. Verken fylkeskommuner eller kommuner, som eiere av selskapene, har ressurser for tilførsel av egenkapital i den størrelsesorden det her vil være snakk om.

Det er viktig at det er tilgjengelig norsk offentlig egenkapital som kan investeres i kraftforsyningen, slik at nødvendig omstrukturering av sektoren kan fortsette, eller at store eierandeler ikke selges utenlands. På sikt vil dette føre til en forvitring av næringen og i verste fall en filialisering av den norske kraftforsyningen. Det er derfor nødvendig at staten legger en førende strategi for hvordan norsk kapital

kan aktiveres i kraftnæringen. Bare på den måten kan viktige interesser bli ivaretatt og utviklet. Kraftbransjen må selv sørge for at regionale, finansielle og industrielle målsetninger blir oppfylt, slik at selskapene utvikler seg positivt.

Det kan tenkes flere modeller for en slik ordning. En modell kan være en SDØE-modell, der staten eier direkte i regionale kraftselskaper gjennom "Statens direkte økonomiske engasjement i kraftsektoren". En annen modell kan være fond. En tredje modell kan være at Folketrygdfondet gis anledning til å investere i kraftsektoren. En ordning med ansvarlige lån kan være en fjerde modell.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen utrede flere modeller for offentlig kapitaltilførsel til de regionalt eide kraftselskapene, eller på annen måte sikre det offentlige eierskapet i kraftsektoren. Slik at disse selskapene og kraftsektoren kan utvikles videre, og for å bevare og videreutvikle arbeidsplasser i regionene.

25. mai 2004